

Odborná sekce Rady kvality ČR
„Kvalita v průmyslu a stavebnictví“
VÝROČNÍ ZPRÁVA za rok 2013

1. Seznam členů sekce je uveden na webových stránkách www.npj.cz a je aktualizován k lednu 2014.
2. Představitelé sekce:
 - Předseda OS – Doc., Ing. Lubomír Mikš, CSc.
 - 1 místopředseda – Ing. Jaroslava Kubů
 - 2 místopředseda - Ing. Boris Dlouhý, CSc.
 - Tajemník – Ing. Ladislav Balatka
3. Hlavní plánované aktivity OS v roce 2013 byly zaměřeny na:
 - úzkou spolupráci s Odbornými sekcemi: Sekce infrastruktury kvality a Společenská odpovědnost organizací,
 - OS se podílela na podpoře programu Národní politiky kvality, především Národní ceny kvality ČR a jejich programů,
 - vytvoření podmínek pro **zvýšení kvality veřejných stavebních zakázek**, k tomu cíl byl uspořádán celostátní seminář a OS spolupracovala se SPS ČR a MMR,
 - podporu úsilí o zvýšení konkurenceschopnosti českých podnikatelů, zejména využíváním prostředků OPPI.
4. Plnění plánu aktivit:
 - Spolupráce se sekcí Společenská odpovědnost se uskutečňovala zejména prostřednictvím člena naší sekce p. Ing. Ryšánka a předsedy sekce infrastruktury kvality Ing. Růžičky. Podařilo se společným úsilím dokončit národní dokument pro certifikaci společenské odpovědnosti a dohodnout podmínky pro akreditaci certifikačních orgánů a v poslední fázi i vydání národní normy (ČSN 01 0391), podle níž byl jako první v ČR certifikován Krajský úřad JmK, certifikát byl slavnostně předán na závěrečném večeru akce Listopad-měsíc kvality na pražském hradě.
 - Problematice Kvality ve veřejné stavební zakázce bylo věnováno 13. zasedání sekce v únoru 2013 za účasti náměstka ministra MMR p. Mgr. Sixty a viceprezidenta SPS Ing. Košuliče. V dubnu 2013 se uskutečnila v rámci doprovodného programu Mezinárodního stavebního veletrhu IBF 2013 v Brně konference Kvalita ve veřejné stavební zakázce, která proběhla za značného zájmu odborné veřejnosti i médií (přímý přenos části jednání v ČT, ohlasy v novinách i odborných časopisech). Závěry z konference obsahují řadu námětů ke zlepšení neuspokojivé situace. Závěry byly předány Radě kvality k dalšímu využití v úrovni vlády ČR.
 - problematikou využívání prostředků OPPI se zabývá sekce na svých pravidelných zasedáních, gestorem této aktivity je místopředsedkyně sekce pí Ing. Kubů. Samostatně se této problematice věnovalo 14. zasedání sekce v červnu 2013 za účasti p. Mgr. Daňka z MMR, které bylo zaměřeno zvláště na využití prostředků EU na rozvoj dopravní infrastruktury.
5. Mimořádné akce a aktivity v roce 2013:

V souvislosti s tím, že dnem 1. července 2013 nabylo nařízení EP a Rady (EU) č. 305/2011, o stavebních výrobcích (CPR), plné účinnosti, bylo problematice prokazování shody věnováno 15. zasedání sekce v říjnu 2013 za účasti pí Ing. Šimkové z ÚNMZ. Bylo shledáno, že aplikace nařízení přináší mnohé problémy, a proto bude této problematice opět věnována pozornost v příštím roce.
6. Hlavní přínosy činnosti OS pro Národní politiku kvality:

Hlavními přínosy činnosti OS v roce 2013 byla propagace certifikovaného systému společenské odpovědnosti (předání certifikátu úřadu JmK na Hradě) a dále jsou jimi následující závěry z konference **Kvalita ve veřejné stavební zakázce**, která se uskutečnila 24.4.2013 v Brně:

 - Vážnou příčinou poklesu kvality veřejných stavebních zakázek je déletrvajících disproporce na trhu stavebních prací, kdy výrazně převažuje nabídka nad poptávkou. To vede k nabízení

nereálně nízkých cen staveb a projektových prací a tudíž paradoxně k poklesu kvality v situaci, kdy zadavatelé vybírají nabídky s nejnižší cenou. Rozvoj veřejné infrastruktury v ČR v posledních letech stagnuje, zejména v důsledku úspornějších pohledů na státní rozpočet. Přitom objektivní potřeba stavebních investic zejména do dopravní infrastruktury je nezpochybnitelná. V této situaci je nutno hledat zdroje pro financování nejen ve státním rozpočtu. Je to zejména nutná mobilizace privátních zdrojů např. formou projektů PPP, ale též využití podpor ze zdrojů EU. Zde se doporučuje zvážit, zda je účelné využívat zdroje z EU na podporu množství privátních a lokálních projektů, které ve svých důsledcích deformují základní tržní vztahy a vedou ke korupčním jednáním, zda není lépe soustředit všechny tyto zdroje na podporu veřejné stavební zakázky k rozvoji dopravní infrastruktury. Naprosto nezbytné je zahájit intenzivní přípravu investic v tomto oboru, kde došlo v posledních letech k výraznému zanedbání (zastavení pozemkové přípravy a projektových prací).

- Neméně vážnou překážkou rozvoje kvality veřejné stavební zakázky je současné společenské klima, kdy všichni veřejní zadavatelé jsou apriori považováni za osoby zneužívající svého postavení k osobnímu prospěchu. Není možné, aby starostové obcí a vrcholní představitelé zadavatelských institucí, kteří sami nemohou mít vzdělání a znalosti ve všech odbornostech týkajících se investiční výstavby, byli kriminalizováni za chyby v práci svých podřízených odborných útvarů. Trestným činem je zajisté korupce a rozkrádání nebo úmyslné poškozování veřejného majetku, ale ne chybné manažerské rozhodnutí. Za současné situace je nejbezpečnější rozhodnutí žádné rozhodnutí a nejbezpečnější výběr zhotovitele podle nejnižší nabídnuté ceny. Důsledky jsou katastrofální, kvalita staveb prudce klesá a náklady na opravy a údržbu rostou. Náprava bude složitá, zde musí přispět jak vláda, soudy, tak především media a občanská sdružení.
- Intenzivně pracovat na zkvalitnění legislativy, zejména na novém zákonu o zadávání veřejných zakázek, v němž bude výrazně posílena úloha kvalifikace stavebních zhotovitelů (stavebních firem i projektantů) a dána větší pravomoc a důvěra zadavatelům, zejména s ohledem na možnost preference místních uchazečů. Vyžadovat osvědčení kvalifikace zhotovitele a jeho ekonomické stability, obnovit požadavek na certifikaci systému řízení podle norem ISO akreditovaným certifikačním orgánem. Snížit byrokratickou zátěž, zvýšit hranici podlimitních stavebních zakázek. Zvážit též možnost zadávání veřejné stavební zakázky včetně servisu a údržby po předem smlouvenou dobu. Zvýší se tak zainteresovanost zhotovitele na kvalitním provedení stavby a odstraní se spory o to, co je záruční oprava a co je důsledek zanedbané údržby. Úloha samotné ceny díla nemůže být dominantní, pokud nejsou předmětem soutěže náklady na údržbu a provoz díla. Pro tento způsob zadání bude vhodné využít možností podpory výzkumu k vytvoření obecného přehledu o přiměřených nákladech na údržbu a běžné opravy jednotlivých typů staveb.
- Zkvalitnit řízení realizace veřejné stavební zakázky investorem. V cílovém řešení se doporučuje vytvořit elektronicky monitorovaný systém řízení veřejných staveb (pro stavby o objemu např. nad 100 mil. Kč). Půjde o komplexní systém řízení celého životního cyklu stavby počínaje záměrem investora přes projektování a realizaci stavby až po servis a údržbu provozovaného díla. Součástí by měl být jednotný komunikační systém založený na strukturovaném elektronickém stavebním deníku s regulovaným přístupem pro všechny účastníky projektu. Zařadit výkon technického dozoru na stavbách mezi živnosti vázané na kvalifikaci (požadavek autorizace). Využívat k supervizi kvality nezávislé třetí strany (akreditované stavební zkušebny). Rovněž úroveň řízení stavebních zhotovitelů je obecně nízká. Řada z nich má sice vybudovaný a certifikovaný systém řízení jakosti, který však není propojen s operativním, personálním a ekonomickým řízením firmy. Zde je mnoho rezerv, jejichž využití může vést ke snížení stavebních nákladů a ke zvýšení kvality staveb.

7. Náměty a doporučení ke zlepšení práce Rady kvality ČR:

Základními náměty pro činnost Rady kvality je snaha o propagaci systémů kvality uvnitř výrobních společností a pokusit se najít cestu jak se otevřít i ostatním segmentům výroby, nejen stavebnímu

průmyslu.

8. Plán práce OS na rok 2014:

V rámci plánu práce na rok 2014 bude OS Rady kvality v průmyslu a stavebnictví spolupracovat s a.s. QUALIFORM na přípravě konference TECH 21 – Kvalita ve stavebnictví a dále pak se zaměří na dlouhodobý program v následujících 4. oblastech –

- úzce spolupracovat s Odbornými sekcemi Infrastruktura kvality a Společenská odpovědnost organizací,
- podílet se na podpoře programu Národní politiky kvality, především Národní ceny Kvalita ČR a jejich programů,
- usilovat o vytvoření podmínek pro zvýšení kvality veřejných stavebních zakázek,
- propagovat využívání podpor z prostředků EU ke zvýšení konkurenceschopnosti českých podnikatelů v průmyslu a stavebnictví.

Za hlavní úkol si sekce klade snahu po **zvýšení kvality veřejných stavebních zakázek**. Za uplynulé 2 roky se situace nezlepšila, spíše zhoršila. Proto uspořádala sekce konferenci Kvalita ve veřejné stavební zakázce, jejíž závěry byly předloženy Radě kvality s doporučením, aby tyto náměty prosazovala ze své úrovně. Materiál je přílohou programu. Předpokládáme, že na realizaci závěrů budeme s Radou dále spolupracovat.

V průběhu roku se pokusíme získat některé stavební a průmyslové podnikatele do soutěže v rámci Národního programu podpory kvality.

Pravidelná zasedání sekce se uskuteční v lednu, červnu a říjnu, vrátíme se při nich k problematice kvality ve veřejné stavební zakázce a působení nařízení EP a Rady č. 305/2011 ke zvýšení kvality výrobků pro stavby

Datum: V Praze dne 28. ledna 2014

Předkládá: Doc., Ing. Lubomír Mikš, CSc.